

Enhed
Center for Jura og
Internationale
Opgaver

Sagsnr.
2024 - 324

Doknr.
979364

Dato
14-03-2025

Kommenteret høringsnotat vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om socialtilsyn, lov om social service, barnets lov og forskellige andre love (Mere risikobaseret socialtilsyn, regelforenklinger m.v.)

Indhold

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.	2
1.1. Høringsperiode.....	2
1.2. Hørte myndigheder, organisationer m.v.	2
2. Høringssvarene vedrørende de foreslåede ændringer i socialtilsynsloven....	4
2.1. Overordnede kommentarer til lovforslaget og generelle forslag	5
2.2. Et mere risikobaseret tilsyn	7
2.2.1 Generelle kommentarer til et mere risikobaserede tilsyn	7
2.2.2 Uanmeldte tilsynsbesøg	11
2.2.3 Det personrettede tilsyn	12
2.3 Styrkelse af whistleblowerordningen.....	13
2.4 Justering af krav til vurdering af tilbuddenes kvalitet	15
2.5 Ophævelse af krav om forudgående godkendelse af større vedligeholdelsesarbejder og forbedringer	17
2.6 Udpegning af socialtilsynskommuner og særlig opgavevaretagelse	18
2.7 Ansvar for koordinering på tværs af socialtilsynet	18
2.8 Fastsættelse af økonomisk ramme	19
2.9 Øvrige bemærkninger af relevans for lovforslaget.....	20
2.9.1 Tilbudsportalen	20
2.9.2 Det økonomiske tilsyn	20
3. Ændringer på baggrund af høringen	21

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

1.1. Høringsperiode

Et udkast til lovforslaget har været sendt i offentlig høring i perioden 23. januar 2025 til 21. februar 2025 (29 dage) hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 23. januar 2025 endvidere sendt til Folketingets Socialudvalg til orientering.

Herudover blev lovforslaget offentliggjort på Høringsportalen den 23. januar 2025.

1.2. Hørte myndigheder, organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget hørings svar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Oversigten omfatter herudover interessenter, som ikke er blandt de hørte myndigheder, organisationer m.v., men på egen foranledning har sendt bemærkninger til udkastet til lovforslag. Sådanne interessenter er i oversigten markeret med *.

Høringspart	Hørings svar modtaget	Bemærk- ninger	Ingen bemærk- ninger	Ønsker ikke at afgive hørings- svar
Alkohol & Samfund				
Ankestyrelsen	X	X		
Bedre Psykiatri				
Brugerforeningen for aktive stofbrugere				
BUPL Børne- og Ungdomspædagog ernes Landsforbund - forbundet for				
pædagoger og klubfolk				
Børne- og kulturchef foreninge n	X	X		
Børnehjælpsdagen*	X	X		
Børnerådet	X	X		
Børnesagens Fællesråd	X	X		
Børns Vilkår	X	X		
Dansk Erhverv	X (Sammen med Selveje Danmark)	X		
Danner*	X	X		
Dansk Friskoleforening				
Dansk Industri (DI)	X	X		

Danske Handicaporganisationer (DH)	X	X		
Danske Regioner	X	X		
Dansk Socialrådgiverforening	X	X		
Datatilsynet	X			X
De Anbragtes Vilkår (DAV)	X	X		
Esbjerg Kommune*	X			
Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd)	X (Sammen med de øvrige socialtilsyn)	X		
Foreningen af døgn- og dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD)	X	X		
FH Hovedstaden	x	X		
FOA	X	X		
Foreningen Svær Autisme	x	X		
Foreningen af Frie fagskoler				
Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden)	X (Sammen med de øvrige socialtilsyn)	X		
FSR - danske revisorer				
Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord)	X (Sammen med de øvrige socialtilsyn)	X		
Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst)	X (Sammen med de øvrige socialtilsyn)	X		
Institut for Menneskerettigheder	X	X		
Justitia*	X	X		
KL	X	X		
Kirkens Korshær*	X	X		
Kommunale Velfærdschefer	X	X		
Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP)				
Landsforeningen af VæreSteder (LVS)				
Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS)				
Landsorganisation af Kvindekrisecentre (LOKK)	X	X		

Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS)	X	X		
LEV	X	X		
Plejefamiliernes Landsforening (PLF)				
Red Barnet	X	X		
Rådet for Socialt Udsatte	X	X		
Sammenslutningen af boformer for hjemløse i Danmark (SBH)	X	X		
Sammenslutningen af Unge Med Handicap (SUMH)	X	X		
SAND - De hjemløses landsorganisation	X	X		
SBH - Sammenslutningen af boformer for hjemløse i Danmark	X	X		
Selveje Danmark	X (Sammen med Dansk Erhverv)	X		
Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt)	X (Sammen med de øvrige socialtilsyn)	X		
SIND - Landsforeningen for psykisk sundhed				
Socialpædagogerne	X	X		
Socialt Lederforum				
TABUKA - Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte	X	X		
Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF)				

2. Høringssvarene vedrørende de foreslåede ændringer i socialtilsynsloven

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar om udkastet til lovforslaget. Derimod gengives de bemærkninger ikke, der falder uden for eller ikke har relevans for udkastet til lovforslag.

Social- og Boligministeriets bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringssvarene, er under hvert punkt skrevet med kursiv.

Under pkt. 3 er det kort opsummeret, hvilke ændringer der er foretaget i forhold til det udkast, som har været i offentlig høring. Her omtales også en ændring,

som ikke har baggrund i modtagne høringssvar, men er foretaget på Social- og Boligministeriets egen foranledning.

2.1. Overordnede kommentarer til lovforslaget og generelle forslag

Esbjerg Kommune, Kommunale Velfærdschefer, KL og FH Hovedstaden ser generelt positivt på de foreslåede ændringer i lovgivningen, som har til formål at skabe rammerne for et mere fokuseret, effektivt og risikobaseret socialtilsyn.

FADD og Justitia anerkender behovet for at evaluere og justere socialtilsynsloven men ser en række retssikkerhedsmæssige udfordringer ved de foreslåede ændringer.

Dansk Erhverv og Selveje Danmark ser positivt på målsætningen om en mere effektiv tilsynsmodel men finder det problematisk, at lovforslaget ikke i tilstrækkelig grad sikrer kvalitet og retssikkerhed for de sociale tilbud

Børnehjælpsdagen, Dansk Socialrådgiverforening, Børns vilkår, De Anbragtes Vilkår, LOS, Red Barnet, Foreningen Svær Autisme og LEV er kritiske over for centrale dele af lovforslaget og opfordrer til, at lovforslaget trækkes tilbage.

Børnehjælpsdagen, Dansk Socialrådgiverforening, Børns vilkår, De Anbragtes Vilkår, LOS, Red Barnet og LEV anbefaler, at der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af relevante organisationer, socialtilsyn, personer med socialfaglig ekspertise og målgruppen selv, der kan give input til eventuelle ændringer af socialtilsynet.

De Anbragtes Vilkår, Justitia og Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at de foreslåede ændringer af socialtilsynsloven evalueres efter to til tre år med henblik på at vurdere, hvilke konsekvenser de foreslåede ændringer har haft for tilbuddenes og plejefamiliernes kvalitet. **De Anbragtes Vilkår** anbefaler, at relevante interessenter inviteres ind i en arbejdsgruppe, der skal kunne følge implementeringen af den nye lovgivning.

FADD, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Danner, LOKK, Rådet for Socialt Udsatte, Foreningen Svær Autisme, TABUKA, SUMH og Institut for Menneskerettigheder er generelt bekymrede for lovforslaget og ser med lovforslaget potentielt store konsekvenser for nogle af samfundets mest udsatte borgere og deres retssikkerhed.

LEV vurderer, at de ændringer, som følger af lovforslaget, udgør en meget væsentlig forringelse af beskyttelsen og retssikkerheden for mennesker med handicap i botilbud omfattet af socialtilsynet og finder det problematisk, at lovforslaget er helt uden redegørelser for, hvilke konsekvenser ændringerne vil have for børn, unge og voksne i tilbud omfattet af socialtilsynet.

LOS og TABUKA anfører, at lovforslaget bygger på en aftale mellem regeringen og KL, der alene forholder sig til de økonomiske konsekvenser ved at føre tilsyn uden skelen til de kvalitetsmæssige forbedringer, som tilsynet siden 2014 har medført.

Socialtilsynene påpeger, at begrundelserne for de foreslåede ændringer udgør misvisende præmisser for lovændringen. For det første påpeger socialtilsynene, at begrundelsen om, at 98 pct. af tilsynsbesøgene ikke fører til reaktioner er misvisende, idet der også er andre reaktioner, som er relevante at se på, herunder dialogmøder, varsel om sanktioner mv. Årsagen til, at andelen af sanktioner ikke er endnu højere er, at socialtilsynene ved dialog med plejefamilier og tilbud, får understøttet det fornødne kvalitetsløft, inden

sanktioner bliver relevante. Socialtilsynene kan desuden ikke bekræfte udsagnet om, at udgifterne til tilsyn har været stigende, da socialtilsynenes takster har været relativt stabile i mange år, og idet taksterne alene er steget på grund af overenskomststigninger eller hvor ny lovgivning har øget socialtilsynenes opgaver. Udgifterne til socialtilsyn udgør ca. 0,5 procent af udgifterne på området, eller ca. 320 kr. per plads per måned. Ift. præmissen om, at socialtilsynenes tilsyn udgør unødigt bureaukrati påpeger socialtilsynene, at de store kilder til bureaukrati skyldes manglende digital understøttelse af tilbuddenes økonomiske indberetninger, en mangelfuld og omstændelig Tilbudsportal, manglende digitalisering af magtanvendelsesindberetninger mv.

Socialpædagogerne er bekymrede for, at lovforslaget samlet set over tid vil føre til lavere kvalitet på de sociale tilbud.

Foreningen Svær Autisme mener, at lovforslaget vil medføre, at ansatte på bosteder vil få væsentligt forringede arbejdspladser de steder, hvor tilsynet ikke rækker, og at dette kan medføre negative spiraler med alt for lidt trivsel, udadreagerende borgere og ansatte som oplever, at ledelsen ikke hjælper med at få implementeret pædagogiske løsninger.

Børns Vilkår, De Anbragtes Vilkår, FADD, LOS og DH er kritiske over for den manglende inddragelse af relevante organisationer. **Børns Vilkår** og **De Anbragtes Vilkår** påpeger, at anbragte børn og unges perspektiver i alt for lille grad indgår i lovforslaget.

DI støtter generelt ikke lovforslaget men er positive omkring de tiltag, der vil føre til et mere ensartethed og mindre forbrug af ressourcer på unødigt kontrol og bureaukrati.

Kirkens Korshær ser potentiale i flere af de foreslåede tiltag men frygter, at den samlede lovændring risikerer at forringe kvaliteten af tilsynet.

TABUKA anfører, at lovforslaget ikke bidrager til at plejefamilier får et tilsyn, som skaber både sikkerhedsnet og en kvalificeret udviklingsmulighed.

Danske Regioner støtter intentionen om at effektivisere socialtilsynet med henblik på en reduktion af udgifterne men påpeger, at der ved effektiviseringen af socialtilsynet er en risiko for en forskydning af tilsynstryk til andre områder.

DH og FADD er kritiske over for den manglende inddragelse af relevante organisationer.

FOA tager afstand til lovforslaget og opfordrer til, at det gennemarbejdes endnu en gang, så der kan tilføres nye perspektiver for at sikre et risikobaseret tilsyn, der understøtter kvalitetsudvikling, og at socialtilsynet får reelle muligheder for at opspore og afdække de tilbud, som ikke har reelle intentioner om at levere en ordentlig ydelse til svage borgere for offentlige midler.

LEV anfører, at det med udkastet til lov om ændring af socialtilsynsloven samt alle øvrige forslag, der indtil videre er udmøntet fra rammeaftalen – kan konstateres, at regeringen og aftalepartierne helt har valgt at se bort fra ambitionerne om ”høj kvalitet”, ”forebyggelse, udvikling og trivsel” og ”at deltage i samfundet”.

Rådet for Socialt Udsatte anfører, at omlægningen af socialtilsynet ikke bør fokusere på besparelser men i stedet bør tilpasses den nuværende udvikling inden for sociale indsatser, der omfatter recovery, rehabilitering og afinstitutionisering.

Social- og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af Aftale om udmøntning af tre initiativer i rammeaftale af 2. maj 2024 om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet, som regeringen (SVM) og Liberal Alliance, Det konservative Folkeparti samt Radikale Venstre, indgik den 20. januar 2025 og Aftalen om kommunernes økonomi for 2025 mellem regeringen og KL (herefter "de indgåede aftaler"), som lovforslaget er en udmøntning af. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler. Intentionen bag lovforslaget er at lette tilsynstrykket på tilbud, herunder plejefamilier, og reducere ressourceforbruget i forbindelse med tilsynsprocesserne, så ressourcerne i tilbuddene i stedet kan bruges på borgernære opgaver.

På baggrund af socialtilsynenes høringssvar er det præciseret i lovforslagets bemærkninger, at det er de kommunale udgifter til det specialiserede socialområde generelt, der har været stigende over en årrække.

2.2. Et mere risikobaseret tilsyn

2.2.1 Generelle kommentarer til et mere risikobaserede tilsyn

Børnehjælpsdagen, Kirkens Korshær FADD, Esbjerg Kommune, Danske Regioner, KL, SAND, SBH og DI finder det positivt, at man med det risikobaserede tilsyn kan give tilsynet friere rammer, så socialtilsynet kan fokusere deres opmærksomhed på de steder, hvor der er størst problemer med kvaliteten.

FOA kan godt støtte en mere risikobaseret model men påpeger, at det forudsætter, at socialtilsynene udstyres med bedre mulighed for at opdage og dæmme op for brodne kar.

DI anfører, at man bør stræbe efter et objektivt og fagligt funderet tilsynssystem, hvor tilbud behandles ens og i overensstemmelse med samme regelsæt – uanset ejerform.

Danske Regioner mener, at der bør være øget opmærksomhed på de tilbud, hvor der kan være et øget behov for tilsynsbesøg, og at det bør præciseres i lovgivningen, hvordan udgifterne i forbindelse med en høj tilsynsintensitet skal dækkes.

FADD er bekymrede for, at den risikobaserede model alene er en spareøvelse, og ikke udspringer fra et ønske om at forbedre tilsynsmodellen ud fra etableret viden.

Socialtilsynene er som udgangspunkt positive over for den fleksibilitet, som forslaget om en risikobaseret model indeholder, da det giver øgede muligheder for at målrette ressourcerne til de opgaver, hvor behovet er størst men bemærker, at en sækelse af tilsynsfrekvensen vil betyde, at det vil være yderst vanskeligt at føre et effektivt økonomisk tilsyn, og at der kommer til at mangle sammenhænge mellem det økonomiske og faglige tilsyn. Socialtilsynene anbefaler i denne sammenhæng, at det beskrives i loven, hvordan socialtilsynene årligt skal foretage godkendelse af tilbuddenes budgetter og føre et løbende økonomisk tilsyn, når der ikke er mulighed for at påse, om tilbuddet økonomi er afspejlet i tilbuddets praksis hvert år.

Socialpædagogerne påpeger, at antallet af tilsyn, hvor der opleves kritisable forhold, formentlig langt større end de to procent, der fremgår i lovforslaget, og at der i forhold til tilsyn på tilbud med en lav kvalitet ofte iværksættes andre initiativer, som skal afhjælpe de kritisable forhold, inden sanktionen bliver givet.

Sanktioner gives i mange tilfælde først, når der ikke kan udarbejdes en handleplan, eller denne ikke kan følges.

Danner er bekymrede for den risikobaserede model, da denne i meget lille grad inviterer til kvalitetsudvikling, og i højere grad skaber mål-orientering, som handler om, ikke at være i risiko for at blive lukket ned.

Red Barnet er bekymrede for, at den risikobaserede model vil medføre, at alvorlige problemer opdages for sent, særligt i de tilbud, hvor børnene ikke selv har mulighed for at ytre sig om bekymrende forhold.

Justitia finder det positivt, at der løbende finder overvejelser sted om at erfaringsopsamle, evaluere og udvikle ordningen med tilsyn med plejefamilier og botilbud, så modellen om det risikobaserede tilsyn tilpasses til at være så effektivt som muligt til gavn for børn og unge, der befinder sig i en sårbar og udsat position. En sådan evaluering bør ske med henblik på en forbedring af tilsynet, og skal som udgangspunkt ikke forringe retssikkerheden på området.

De Anbragtes Vilkår er ift. risikomodellen bekymrede over det data, der skal sikre, at der kommer et øget fokus på brodne kar. For at en sådan risikomodel kan anvendes i praksis forudsættes det, at data er objektivt, validt og kan tilgås i realtid. Flere af de i lovforslaget foreslåede datakilder kan ikke anvendes til sådan en risikovurdering, uden en risiko for at overse alvorlige kvalitetsmangler.

LOS bemærker, at de data, som en risikomodel skal bygges på, ikke tilgås tilsynet i realtid, hvorfor der vil være en forsinkelse på tilsynets reaktion, selvom det er forskningsmæssigt bevist, at forråelse kan udvikles hurtigt.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at risikomodellens data opdateres som minimum årligt, så vurderingerne bygger på aktuel viden.

Socialtilsynene bemærker, at det som følge af forslaget om en tilsynsfrekvens på mindst hver 3. år for tilbud og mindst hvert 2. år for plejefamilier ikke bliver muligt at påse, at de oplysninger, som tilbuddene indberetter, er i overensstemmelse med de faktiske forhold samt at data på Tilbudsportalen kan være forældede. Dette vanskeliggør dels brug af oplysningerne ind i en aktuell risikovurdering af tilbuddene, dels mindsker det muligheden for, at visiterende kommuner kan bruge oplysningerne til at sammenligne tilbud og plejefamilier ifm. visitation. **Socialtilsynene** anbefaler i denne sammenhæng, at det beskrives i loven, hvordan socialtilsynene skal påse, at de ting, som tilbuddene oplyser på Tilbudsportalen er retvisende, og at lovforslaget suppleres med en pligt for tilbud til at indsende aktuelle data som fx medarbejderoversigter, sygefravær, personalegennemstrømning mv.

Socialpædagogerne anfører, at det er vigtigt, at der er gennemsigtighed omkring en kommende risikomodel. Det skal være tydeligt, hvad der indgår i modellen, så det er tydeligt, at alle tilbud vurderes på et ensartet grundlag.

Børnerådet, Børns Vilkår, Rådet for Socialt Udsatte og LOS anfører, at når man som lovgiver ændrer i et tilsyn, bør det ske med udgangspunkt i en afprøvet model, da man ellers risikerer at tabe god praksis og høj kvalitet.

De Anbragtes Vilkår mener, at man bør droppe idéen om et mere risikobaseret tilsyn og anbefaler, at en kommende model har fokus på, hvordan tilsynet kan tilrettelægges med afsæt i indsigter fra dem, det er sat i verden for at bakke op om.

Institut for Menneskerettigheder påpeger, at det er vanskeligt at vurdere, hvordan det mere risikobaserede tilsyn, som der foreslås, adskiller sig fra den eksisterende, da den nye risikomodel ikke er udviklet endnu.

LEV anbefaler derfor, at der i forslagens bemærkninger som minimum foretages en vurdering af, hvor mange tilbud og plejefamilier, der årligt kan forventes at blive omfattet af det risikobaserede tilsyn.

Børnehjælpsdagen, Dansk Socialrådgiverforening, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, LEV, FADD, De Anbragtes Vilkår, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Børns Vilkår, LOS, SUMH, TABUKA, Red Barnet, DH, Socialtilsynet, Socialpædagogerne og Dansk Erhverv og Selveje Danmark er kritiske over for, at plejefamilier alene skal have tilsyn hvert andet år, og opholdssteder alene skal have tilsyn hver tredje år, da det bliver sværere at gennemskue, om der er udfordringer med kvaliteten. **Red Barnet** finder det problematisk, da det kan føre til en reaktiv frem for en proaktiv tilsynspraksis, hvor tilsynet først handler, når skaden er sket. **Socialpædagogerne** er bekymrede for, at sjældnere tilsyn risikerer at betyde, at man ikke opdager faldende kvalitet i tide, da det ikke ualmindeligt, at ellers velfungerende tilbud i løbet af en kort periode kommer ind i en ond spiral, der medfører øget forråelse, dalende faglighed og vigende kvalitet. **Socialtilsynene** forudser, at der med forslaget vil blive iværksat langt flere sanktioner, fordi tilsynet i langt mindre grad får mulighed for at forebygge kvalitetsmangler, og anbefaler at Indtægtsloftet ikke gennemføres, så tilsynsfrekvensen fortsat kan fastlægges ud fra en tilsynsfaglig vurdering.

SUMH anfører, at indførelsen af et risikobaseret tilsyn ikke bør medføre et lavere tilsynstryk. De to skal betragtes selvstændigt, og tilsynstrykket bør bevares og kombineres med en større risikobaseret tilgang.

Institut for Menneskerettigheder, LOS og Dansk Erhverv og Selveje Danmark påpeger, at der bør være mindst ét årligt tilsynsbesøg. **Dansk Erhverv og Selveje Danmark** foreslår, at såfremt et tilbud ikke har nogle udfordringer, kan man lave et light-tilsynsbesøg. **Institut for Menneskerettigheder** bemærker, at det er usandsynligt, at udbygningen af risikomodellen med risikofaktorer og ændringen af whistleblowerordningen kan opveje den svækkelse af socialtilsynets tilsynsfunktion, som den lavere tilsynsfrekvens vil indebære. **LOS** vurderer, at fjernelse af kravet om årlige tilsynsbesøg vil kunne medføre, at børn, unge og voksne kan risikere at leve i flere år på tilbud, der ikke har den rette kvalitet.

Kirkens Korshær og Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at det som minimum bør være muligt for private tilbud at købe sig til hyppigere tilsyn, såfremt lovforslaget vedtages.

Dansk Socialrådgiverforening er bekymret for, at konsekvensen af færre tilsyn med plejefamilier vil blive, at socialtilsynene kommer til at skulle lukke flere plejefamilier grundet for lav kvalitet, og at der på landsplan vil være endnu færre plejefamilier.

Institut for Menneskerettigheder er bekymret for, at den lavere tilsynsfrekvens vil betyde, at socialtilsynet har mindre information tilgængelig om tilbuddene og plejefamilierne til at foretage risikovurderinger ud fra.

Socialpædagogerne anbefaler, at der udover de risikofaktorer, som foreslås i lovforslaget, er andre faktorer, som også bør inddrages i en kommende risikomodel. Her kan blandt andet nævnes uddannelsesbaggrund for ledere på tilbuddet, borgertilfredsheds- og trivselsundersøgelser, undersøgelser blandt pårørende, stikprøver på dokumentation mv.

KL påpeger, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvem der har ansvar for at tilvejebringe den aktuelle viden til socialtilsynene, og hvordan de fem socialtilsyn forventes at have adgang til aktuelt bedste viden om risiko. Der opfordres i denne sammenhæng til, at det bliver nærmere omtalt i

bemærkningerne til lovforslaget, hvad der menes med til aktuelt bedste viden om risiko, hvem der har ansvar for at producere den aktuelle viden, og hvordan de fem socialtilsyn kan få adgang til denne viden.

Justitia mener, at lovforslagets ændringer samlet set vil ændre socialtilsynet i retning af at være mere reaktivt frem for proaktivt, da socialtilsynet i højere grad skal føre tilsyn på baggrund af indkomne oplysninger og forudgående viden frem for på baggrund af faste tilsynsbesøg. Dette kan forringe retssikkerheden for børn og unge i plejefamilier og botilbud.

Socialpædagogerne bemærker, at det er en klar forudsætning for en ny risikomodell, at der måles på andelen af socialpædagoger og dertil andre relevante uddannelser blandt de ansatte på tilbuddene. Disse oplysninger er i dag ikke tilgængelige på Tilbudsportalen, hvor tallene for normeringen er fordelt på arbejdsfunktioner og ikke uddannelser. Der er behov for en løsning på dette spørgsmål, for at en risikomodell kan finde tilbud med et lavt fagligt niveau.

LOKK vurderer, at såfremt den risikobaserede tilsynsmodell skal kunne sikre kvalitet, kræver det, at der inddrages specialviden om botilbuddene, herunder krisecentrene.

Dansk Socialrådgiverforening anfører, at det bør overvejes, om der bør ske yderligere tilpasninger i den nye risikobaserede tilsynsmodell, når det gælder plejefamilieområdet.

FH Hovedstaden finder det problematisk, at fleksibiliteten i den risikobaserede tilgang ikke synes at tage højde for forskelle mellem offentlige, selvejende og private tilbud.

SAND påpeger, at tilsynene bør have fokus på kerneindikatorer såsom brugeroplevelser og sikkerhed, og at tilsynet i højere grad selv skal udvælge beboere, de vil tale med under tilsyn for at sikre, at kritikpunkter kommer frem i lyset.

FOA og **SAND** anbefaler, at tilbudsstørrelsen skal indgå som en faktor i risikomodellen, og at det bør overvejes, om små tilbud på linje med plejefamilier bør have en tilsynsbesøg hvert andet år. **SAND** er bekymrede for, at små hjemløsetilbud, der ofte har mindre alvorlige problemer, overses med et risikobaseret tilsyn, og at det bør overvejes at laves en særskilt overvågningsmekanisme for små hjemløsetilbud, der kan sikre, at disse ikke forbigås i den risikobaserede system.

Socialtilsynene ønsker præciseret, hvorvidt alle afdelinger på et tilbud skal besøges af socialtilsynet hvert 3. år.

KL opfordrer til, at kravet om tilsyn på hver afdeling bortfalder.

Børnerådet og Børns Vilkår finder det beklageligt, at organisationer på både børne – og voksenområdet samt berørte ikke er blevet inddraget i arbejdet med udvikling af risikomodellen.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at eventuelle besparelser afventer den fulde implementering af den nye risikomodell, som forventes at indebære nye opgaver for tilsynet.

Social- og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler.

Formålet med et mere risikobaseret tilsyn er at sikre, at socialtilsynets ressourcer først og fremmest vil blive anvendt på tilbud og plejefamilier, hvor der er problemer med kvaliteten eller risiko herfor. Det skal bemærkes, at selvom lovforslaget har til formål at lette tilsynstrykket på tilbud og plejefamilier for at understøtte den risikobaserede model, skal der sikres, at alle tilbud og plejefamilier modtager tilsynsbesøg inden for en rimelig kadence.

Det er på baggrund af KL og socialtilsynenes høringssvar præciseret i lovforslagets bemærkninger, at det vil være socialtilsynenes opgave at beslutte, hvilke oplysninger der skal indgå i en fælles risikomodel, og hvordan disse bedst muligt kan tilgås og anvendes. Det er desuden præciseret, at det økonomiske tilsyn med tilbuddene fortsat skal foretages hvert år.

Det er ligeledes i lyset af KL og socialtilsynenes høringssvar blevet præciseret i lovforslagets almindelige bemærkninger, at der ikke fremover vil gælde et krav om tilsynsbesøg i hver afdeling minimum hvert 3. år.

2.2.2 Uanmeldte tilsynsbesøg

Børnesagens fællesråd og **TABUKA** mener, at uanmeldte tilsyn frem for brug af tilsyn med fokus på grundighed og dialog om kvalitetssikring vil understøtte en mere kontrolpræget praksis og påvirke relationen mellem tilbuddene og tilsynet i en negativ retning. **TABUKA** påpeger, at man bør sikre at børnene er hjemme, når der er tilsynsbesøg, så de har mulighed for at få indflydelse på tilsynets form og antal.

Institut for Menneskerettigheder finder det problematisk, at socialtilsynet fratages muligheden for at vælge mellem uanmeldte – eller anmeldte tilsynsbesøg. Set ud fra et menneskerettighedsperspektiv er socialtilsynets mulighed for at tilrettelægge og gennemføre effektive tilsynsbesøg afgørende for dets funktion i forhold til at opdage og forhindre forringelser i kvalitet og omsorgssvigt.

Dansk Socialrådgiverforening og **socialtilsynene** bemærker, at der på plejefamilieområdet er risiko for, at socialtilsynet kommer til at køre forgæves. **Socialtilsynet** anbefaler, at tilsynet bør have mulighed for at ringe til plejefamilien kort tid forud for et uanmeldt tilsynsbesøg, så forgæves kørsel reduceres.

De Anbragtes Vilkår, **Justitia**, **Socialpædagogerne** og **FH Hovedstaden** bakker op om, at tilsynsbesøg som udgangspunkt skal være uanmeldte. **Justitia** bemærker, at det er vigtigt, at børn og unge selv er til stede, når der er tilsynsbesøg, og at de inddrages efter principperne i FN's Børnekonventions artikel 12. **Socialpædagogerne** påpeger, at uanmeldte og anmeldte tilsynsbesøg bør supplere hinanden.

De Anbragtes Vilkår mener, at det i lovforslaget er uklart, hvorvidt de nævnte undtagelser fra pligten til at gennemføre besøg uanmeldt, der hvor særlige forhold gør sig gældende, omfatter alle børn og unge samt plejefamilier. Det anbefales, at dette præciseres, herunder hvilke borgere, der defineres som særligt sårbare borgere, og om undtagelsesmuligheden gælder alle plejefamilier.

Socialtilsynet foreslår, at uanmeldte tilsynsbesøg ifm. nygodkendelser af plejefamilier undtages, da det er altafgørende, at begge plejeforældre er til stede.

Danske Regioner, **socialtilsynene**, **Institut for Menneskerettigheder**, **FADD** og **Dansk Erhverv** og **Selveje Danmark** anbefaler, at socialtilsynene selv ud

fra en tilsynsfaglig vurdering, vurderer, om der er behov for et uanmeldt eller anmeldt besøg. **Institut for Menneskerettigheder** bemærker, at set ud fra et menneskerettighedsperspektiv, er socialtilsynets mulighed for at tilrettelægge og gennemføre effektive tilsynsbesøg afgørende for dets funktion i forhold til at opdatere og forhindre forringelser i kvalitet og omsorgssvigt.

LOS anbefaler, at de anmeldte tilsynsbesøg fastholdes, men at den administrative byrde vendes om, således at der på tilsynsbesøget aftales, hvilket materiale tilbuddet skal eftersende.

Social- og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af Aftale om udmøntning af tre initiativer i rammeaftale af 2. maj 2024 om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet, som regeringen (SVM) og Liberal Alliance, Det konservative Folkeparti samt Radikale Venstre, indgik den 20. januar 2025 og Aftalen om kommunernes økonomi for 2025 mellem regeringen og KL, som lovforslaget er en udmøntning af. Lovforslaget indeholder således de elementer, der var politisk enighed om at gennemføre.

På baggrund af høringssvarene er det i lovforslagets almindelige bemærkninger præciseret, at selvom et tilsynsbesøg skal foretages uanmeldt udelukker det ikke, at socialtilsynet et par timer før et uanmeldt tilsynsbesøg i en plejefamilie eller et tilbud med meget sårbare borgere vil kunne ringe og sige, at socialtilsynet kommer på tilsynsbesøg. Det kan ske, hvis det efter en konkret vurdering skønnes nødvendig for f.eks. at sikre, at begge plejeforældre er hjemme, eller at den borger i et tilbud, som socialtilsynet ønsker at tale med, kan være klar til tilsynsbesøget.

2.2.3 Det personrettede tilsyn

Børne – og kulturchefforeningen mener, at der ved at reducere socialtilsynenes tilsyn til hvert andet år for plejefamilier og hvert tredje år for børne – og ungehjem og opholdssteder, implicit stilles større krav til kommunerne, og at kommunerne derfor skal have en anden opmærksomhed på risikovurdering og udvidelse af det personrettede tilsyn samt i højere grad fokusere på et generelt tilsyn.

Børnerådet, Dansk Socialrådgiverforening, De anbragtes Vilkår, LOS, Socialpædagogerne og Børns Vilkår finder det problematisk, at man med lovforslaget tillægger det personrettede tilsyn afgørende vægt i en situation, hvor kommunerne allerede har ressourcemæssige udfordringer i forhold til at leve op til kravene.

Socialtilsynene deler ønsket om, at der strammes op i forhold til kommunernes personrettede tilsyn. Det er dog uklart, hvilke konkrete ændringer i praksis, den foreslåede ændring vil medføre, da handlekommunerne allerede i dag har pligt til underretning.

DH mener, at man på voksensocialområdet bør lade sig inspirere af børne – og ungeområdet, hvor det er lovfæstet, at kommunen skal føre to årlige personrettede tilsyn.

Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at der er behov for, at der lovgives om hyppigheden af kommunernes pligt til at føre personrettet tilsyn, så borgerne får personrettet tilsyn årligt på voksenområdet.

LEV anfører, at præciseringen af handlekommunens personrettede tilsyn reelt ikke indeholder nogen styrket beskyttelse af borgerne, idet der er tale om en bekræftelse af eksisterende forpligtelser for kommunerne.

KL opfordrer til, at det præciseres i ændring af barnets lov og serviceloven, at hvis kommunalbestyrelsen i et barn, ung eller voksens handlekommune, bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, skal kommunalbestyrelsen underrette socialtilsynet. Det samme gælder i forbindelse med det personrettede tilsyn.

Social – og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler

Ministeriet bemærker i forhold til det i høringssvarene anførte om, at det personrettede tilsyn tillægges afgørende vægt, og at der stilles større krav til kommunerne, at der er tale om præciseringer, og ikke om ændringer i forhold til gældende regler. Det er på den baggrund præciseret i lovforslagets bemærkninger, at der med præciseringen af handlekommunernes pligt til at føre et personrettet tilsyn hverken bliver stillet flere eller færre krav til kommunerne i forhold til gældende regler. Præciseringerne skal understøtte, at socialtilsynet har de nødvendige oplysninger for at kunne foretage en risikovurdering i forhold til det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie og sikre, at borgernes handlekommune er klar over deres forpligtelse til at føre et personrettet tilsyn.

2.3 Styrkelse af whistleblowerordningen

Børnehjælpsdagen, DH, De Anbragtes Vilkår, Børns Vilkår, Danner og Børnerådet, FADD, Institut for Menneskerettigheder, LOS, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, SAND, Dansk Socialrådgiverforening, socialtilsynene, TABUKA og Dansk erhverv og Selveje Danmark er kritiske over, at der gennem et øget fokus på whistleblowerordningen lægges for stort et ansvar på udsatte borgere, pårørende og medarbejdere i forhold til at få klarlagt eventuelle udfordringer med kvaliteten af tilbuddet eller plejefamilien. **De Anbragtes Vilkår** anbefaler, at det fremgår eksplicit i lovgivningen, at ingen børn eller unge, uanset alder eller andre faktorer, forventes selv at kunne henvende sig til whistleblowerordningen.

Justitia påpeger, at det bør tydeliggøres, at det ikke er barnet eller den unges ansvar at gøre opmærksom på kritisable forhold, hvilket der er risiko for bliver udgangspunktet, når whistleblower-ordningen fremhæves som central.

Børnesagens Fællesråd, FOA, SUMH, LOS og DH er positive over for, at whistleblowerordningen styrkes.

LOS finder det hensigtsmæssigt, at der etableres en fælles whistleblowerordning, således at der på dette punkt bliver en ensartethed i socialtilsynenes arbejde.

Kommunale Velfærdschefer er positive over for, at socialtilsynet får mulighed for at orientere tilbuddet om, at et besøg sker på baggrund af en henvendelse via whistleblowerordningen, da dette vil være med til at sikre transparens for botilbuddet.

Børnesagens Fællesråd anfører, at en styrkelse whistleblowerordningen i forhold til plejefamilier vil have en begrænset effekt, da børnene har meget begrænset kontakt til pårørende og andre fagpersoner, som vil kunne opdage forholdene.

DH og FH Hovedstaden finder det problematisk, at reaktive tilsyn fremadrettet alene vil baseres på whistleblowerordningen.

Socialtilsynene anfører, at hvis socialtilsynet kun skal på tilsynsbesøg henholdsvis hvert 2. og 3. år vil det have den konsekvens, at der er færre som henvender sig med bekymringer, da tilsynsbesøget er en af de mest effektive kilder til at skabe opmærksomhed omkring whistleblowerordningen.

Socialpædagogerne og **Dansk Erhverv** og **Selveje Danmark** mener ikke, at en whistleblowerordning kan stå alene men kan udgøre et værktøj blandt flere til at sikre kvaliteten på et socialt tilbud og anbefaler, at whistleblowerordningen tillægges mindre vægt end i det nuværende lovforslag.

Institut for Menneskerettigheder og **LEV** mener, at det kan virke kontraproduktivt, såfremt socialtilsynene kan videregive visse oplysninger om henvendelsen, da flere kan afholde sig fra at indgive underretninger.

Socialtilsynene anbefaler, at det tilføjes, at det er socialtilsynets vurdering, hvorvidt socialtilsynet over for tilbuddet og andre må oplyse om, at socialtilsynet har modtaget en henvendelse og at socialtilsynets vurdering ikke kan påklages.

Socialpædagogerne anfører, at for plejefamilier bliver whistleblowerordningen mere problematisk, da personkredsen omkring plejefamilien/barnet/den unge er så lille, at det vil være svært at sikre anonymitet.

LOKK er bekymrede for, at socialtilsynets rolle i overvejende grad vil blive at håndtere og vurdere whistleblower-henvendelser, hvilket ikke vil kunne erstatte årlige dybdegående tilsynsrapporter, samt at den nye tilsynsmodel vil give socialtilsynet begrænset indsigt i krisecentrene på et generelt plan og få et mere vilkårligt fokus på individuelle oplevelser med krisecenterophold.

De Anbragtes Vilkår, **Justitia** og **Dansk Socialrådgiverforening** mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at socialtilsynene får adgang til at oplyse, at de kommer på baggrund af en whistleblowerhenvendelse, da det gør det svært at opretholde anonymiteten, herunder særligt for plejefamilier, hvor der ofte kun bor ét barn. **Justitia** vurderer, at den foreslåede ordning i praksis risikerer at svække både whistleblowerens sikkerhed, samt svække muligheden for tilsyn, særligt taget i betragtning den centrale rolle ordningen har i udkastet.

SAND påpeger, at hvis den foreslåede ordning skal virke efter hensigten, skal der indskrives en beskyttelse af whistlebloweren, som det er sket i den nationale whistleblowerordning.

Justitia mener, at der er brug for grundig oplysning om whistleblower-ordningens eksistens samt et digitalt værktøj eller digital anmelderfunktion, der taler de unges sprog, og som smidiggør muligheden for brugen af whistleblowerordningen.

Danner, **FADD**, **Justitia** og **De Anbragtes Vilkår** er positive over for, at der fastsættes en frist på fem dage inden for hvilken, socialtilsynet skal have behandlet henvendelsen via whistleblowerordningen.

Kommunale Velfærdschefer bemærker, at den foreslåede frist på fem arbejdsdage kan virke meget kort, når socialtilsynet inden for fristen skal have foretaget en kvalificeret faglig vurdering af, om henvendelsen giver anledning til at socialtilsynet skal reagere.

LOS, **SAND**, **Socialpædagogerne** og **Dansk Erhverv** og **Selveje Danmark** er bekymrede for, at kravet om behandling af whistleblowerhenvendelser inden for fem dage vil have som konsekvens, at socialtilsynene må fokusere deres ressourcer på at følge op på henvendelserne frem for at fokusere deres ressourcer på de forebyggende indsatser. **Socialpædagogerne** bemærker, at

det er centralt, at tilsynet så vidt muligt har en indledende dialog med den, der har henvendt sig for at afklare, hvad der ligger bag henvendelsen, da dette vil forbedre den eventuelle efterfølgende opfølgning med tilbuddet.

LEV bemærker, at styrkelsen af socialtilsynets whistleblowerordning, som følge af, at der indføres en 5-dages frist for tilsynets behandling af en henvendelse, ikke vil have en nævneværdig betydning, da det i vidt omfang afspejler den eksisterende praksis i tilsynene.

Social – og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler.

Det skal bemærkes, at whistleblowerordningen bliver en central del af den overordnede risikomodel, da det er afgørende at socialtilsynet får de oplysninger, som tilsynet har behov for, for at kunne føre et grundigt og effektivt driftsorienteret tilsyn.

Ministeriet skal påpege, at det fremgår klart, at der gælder absolut anonymitet for de personer, som henvender sig til whistleblowerordningen, medmindre de giver et informeret samtykke til, at deres navn må oplyses.

På baggrund af socialtilsynenes høringssvar er det præciseret i lovforslagets bemærkninger, at det er socialtilsynets vurdering, om tilsynet over for tilbuddet og andre må oplyse om, at tilsynet har modtaget en henvendelse, og at denne vurdering ikke kan påklages. Det er derfor i forhold til bestemmelserne om whistleblowerordningen foretaget præciseringer i lovforslagets bemærkninger, så det fremgår, at det er socialtilsynet, som i hver enkelt situation vurderer, om der som led i tilsynet er behov for at oplyse tilbuddet eller andre om, at der er modtaget en henvendelse til whistleblowerordningen og det overordnede tema for henvendelsen. Det er desuden præciseret i bemærkningerne, at socialtilsynet fortsat skal sikre anonymiteten på de personer, som henvender sig til whistleblowerordningen, medmindre de giver et informeret samtykke til, at deres navn må oplyses.

2.4 Justering af krav til vurdering af tilbuddenes kvalitet

Kommunale Velfærdschefer, LOKK, socialtilsynene og KL er generelt positive over for, at kvalitetsmodellen bliver revideret og gjort mere simpel.

LOKK mener, at en godkendt/ikke godkendt model kan gøre det mere gennemsigtigt, hvornår et krisecenter lever op til minimumsstandards for kvalitet.

Socialpædagogerne er positive over for, at kvalitetsmodellen forenkles men opfordrer til, at der fremfor en ensartet kvalitetsmodel i stedet arbejdes med målgruppebestemte modeller, der sikrer, at det er de væsentligste temaer og kriterier for netop den enkelte målgruppe, der indgår i modellen for det tilbud.

Danner og Dansk Erhverv og Selveje Danmark anfører, at der er behov for en præcisering af de specifikke krav til de specifikke tilbudstyper, og at kvalitetsmodellen tilpasses til tilbudstypen og dennes målgruppe.

DI mener, at det er positivt, at den eksisterende kvalitetsmodel bliver fokuseret, men at der i forlængelse heraf er behov for udvikling af tilnærmelsesvis objektive parametre for socialtilsynets vurdering af kvalitet, så det er klart for både offentlige og private tilbud, hvad scoren i praksis indebærer.

Ankestyrelsen forslår, at det i lovbemærkningerne uddybes, om det er muligt for socialtilsynet at træffe afgørelse om skærpet tilsyn, når tilbuddet ikke har den fornødne kvalitet, fordi tilbuddet eller plejefamilien ikke har opnået scoren "opfyldt" inden for alle kvalitetskriterier.

KL og socialtilsynene anbefaler, at socialtilsynene kan udstede påbud og skærpet tilsyn, når et eller flere kriterier vurderes som værende "ikke-opfyldt". **Socialtilsynene** anfører, at det ellers bliver det vanskeligt for tilbuddet/plejefamilien at læse sig frem til de kvalitetsmangler, som begrundes sanktionen. **KL** bemærker, at hvis lovgiver fastholder kravet om, at kvalitetskriterierne inden for alle temaer skal være opfyldte, kan det betyde, at tilsynene må trække godkendelsen på flere plejefamilier og tilbud.

Børnehjælpsdagen, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening, DH, Børnerådet, Børns Vilkår, De Anbragtes Vilkår, Børnesagens Fællesråd, FOA, Kirkens Korshær, Institut for Menneskerettigheder, SUMH, LEV, SAND, Socialpædagogerne, TABUKA og FADD er bekymrede over, at kvalitetsmodellen ændres så det enkelte tilbud vurderes ud fra en binær score, hvor socialtilsynet fremover alene skal sikre, at tilbuddet har den nødvendige kvalitet frem for den fornødne kvalitet, da dette kan medføre, at tilbuddene ikke længere har incitament til at forbedre deres kvalitet ud over, hvad der er nødvendigt for at være godkendt, og at kvaliteten dermed vil stagnere og forringes til skade for udsatte borgere.

LEV vurderer, at den binære vurderingsskala øger risikoen for omsorgssvigt, overgreb og uværdig behandling af borgere i tilbuddene betragteligt. Dette vil medføre en udvikling, som med stor sikkerhed vil indebære store økonomiske omkostninger.

KL er enige i, at det er hensigtsmæssigt, at det bliver tydeliggjort i lovgivningen, at socialtilsynet i forbindelse med dialogen med tilbud og plejefamilier er forpligtet til at bidrage til den fortsatte kvalitet i tilbud og plejefamilier, men ikke til at udvikle kvaliteten ud over, hvad der er nødvendigt for godkendelsen.

Børnehjælpsdagen, Dansk Socialrådgiverforening, Børnerådet, Børns Vilkår, FADD, De Anbragtes Vilkår, LEV, FOA, Institut for Menneskerettigheder, LEV, LOS, Børnesagens Fællesråd, TABUKA, socialtilsynene og Dansk Erhverv og Selveje Danmark er kritiske over for, at man med kvalitetsmodellen fjerner temaerne uddannelse og beskæftigelse samt selvstændighed og relationer fra kvalitetsmodellen uden at indskrive disse punkter andetsteds, da disse to temaer udgør afgørende beskyttelsesfaktorer for borgerne, og idet temaerne kan være afgørende for vurderingen af, om tilbuddene bidrager til inklusion af borgerne samt vurderingen af tilbuddenes og plejefamiliernes kvalitet. **Institut for Menneskerettigheder** og **LEV** påpeger, at forslaget kan bidrage til en øget institutionalisering af mennesker med handicap, idet socialtilsynet i mindre grad vil have fokus på deres deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og andre aktiviteter uden for tilbuddene.

SAND mener, at det er en god idé at fjerne uddannelse og beskæftigelse fra kvalitetsmodellen og lade det være et anliggende for beskæftigelsesforvaltningen.

Socialpædagogerne opfordrer til, at der fremfor en ensartet kvalitetsmodel i stedet arbejdes med målgruppebestemte modeller, der sikrer, at det er de væsentligste temaer og kriterier for netop den enkelte målgruppe, der indgår i modellen for det tilbud.

Danner, Dansk Socialrådgiverforening og Danske Regioner mener, at en overordnet kvalitetsmodel kan medføre en uensartet tilsynspraksis, hvilket kan få konsekvenser for både kvaliteten og borgernes retssikkerhed.

Danske Regioner påpeger, at der er behov for at præcisere sanktioner og processer ved manglende opfyldelse af kvalitetskriterier, da det er uklart, hvilke sanktioner og processer, tilbuddene fremover kan forvente ved manglende opfyldelse af kvalitetskriterier, og at nuværende ordlyd i forarbejderne kan læses som om, at ét ikke-opfyldt kriterium per automatik vil medføre, at tilbuddet mister sin godkendelse.

FOA er kritiske over for, at kvaliteten for tilbud fremover vil skulle vurderes i forhold til kriterier i stedet for indikatorer, idet dette overlader området i frit fald på bekostning af både borgere, pårørende og personale.

LOS anbefaler, at de syv nuværende temaer fastholdes men finder det hensigtsmæssigt, at indikatorer udgår af kvalitetsmodellen.

LOKK foreslår, at godkendelse af selvhenvendertilbud betinges af, at ledelsen/den visitationsansvarlige kan dokumentere relevant uddannelse eller relevant socialfaglig erfaring, samt at man i en ny tilsynsmodel indfører en særskilt godkendelse af tilbuddene for børn.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at kvalitetsmodellen undergår et omfattende eftersyn og ikke blot justeringer af parametre eller vurderingsskalaen, og at relevante eksperter og videnspersoner inddrages i udviklingen af den endelige kvalitetsmodel, så den udvikles på baggrund af evidensbaseret viden.

Social – og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler.

Ministeriet har på baggrund af Ankestyrelsen, KL og socialtilsynenes høringssvar præciseret i lovforslagets bemærkninger, at hvis socialtilsynet vurderer, at tilbuddet eller plejefamilien inden for en kortere periode på som udgangspunkt maksimalt 6 måneder vil kunne opfylde det eller de ikke-opfyldte kvalitetskriterier, vil socialtilsynet i forhold til nye tilbud kunne træffe afgørelse om godkendelse med vilkår, og i forhold til allerede godkendte tilsyn vil socialtilsynet kunne træffe afgørelse om skærpet tilsyn og/eller påbud.

Det er desuden på baggrund af socialtilsynenes høringssvar præciseret i lovforslagets bemærkninger, at tilsynsrapporterne, ift. den del, der gøres offentligt tilgængelig på Tilbudsportalen, fortsat skal have et indhold, så de er anvendelige for kommunernes visitation til konkrete tilbud.

2.5 Ophævelse af krav om forudgående godkendelse af større vedligeholdelsesarbejder og forbedringer

Danner er positive over for, at kravet om inddragelse af socialtilsynet i forbindelse med større vedligeholdelsesarbejde foreslås ophævet

FOA støtter ikke ophævelsen af krav om forudgående godkendelse af større vedligeholdelse og forbedringer, da det i stedet vil blive overladt til det personrettede tilsyn i henhold til, hvad de vil stille op med stigende takster som følge af bygningsændringer.

Dansk Erhverv og Selveje Danmark ser det som en positiv ændring, at kravet om forudgående godkendelse af større vedligeholdelsesarbejder og forbedringer af fysiske rammer ophæves. Dette vil reducere unødvendige administrative byrder for private og selvejende tilbud. Det anbefales i

forlængelse heraf, at det sikres, at overgangen til denne model ikke indebærer ekstra dokumentationskrav eller nye administrative byrder for tilbuddene.

Social – og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler.

2.6 Udpegning af socialtilsynskommuner og særlig opgavevaretagelse

FADD er positive over for, at beføjelsen til at udpege tilsynskommuner tilfalder social – og boligministeren.

Socialpædagogerne bemærker, at det er centralt at sikre, socialtilsyn ikke kan lukkes eller flyttes med kort varsel af hensyn til de ansatte tilsynskonsulenter, ligesom der vil være behov for, at tilsynene er geografisk spredt i landet for fortsat at kunne føre tilsyn med tilstedeværelse på alle tilbud og plejefamilier.

Dansk Socialrådgiverforening ønsker afklaret, hvorvidt ministeren fremover vil kunne bestemme, at der for eksempel kun skal være én socialtilsynskommune som udpeges.

Socialtilsynene pointerer, at socialtilsynskommunerne ikke har myndighed til at bestemme over hinanden. En koordinerende funktion vil derfor blive rent koordinerende.

KL anfører, at hvis der er planer om at ændre på de nuværende fem tilsynskommuner, skal det meldes dette ud hurtigst muligt, så tilsynene kan indrette sig herefter. Dette bør senest ske inden 1. juli 2025

Socialtilsynene opfordrer til, at såfremt der er planer om at ændre på de nuværende fem tilsynskommuner, meldes dette ud så hurtigt som muligt, så alle kan indrette sig herefter.

Social – og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler.

På baggrund af de modtagne høringssvar er det i lovforslagets almindelige bemærkninger blevet præciseret, at hvis opgaverne for en tilsynskommune ændres eller bortfalder, eller en kommune får nye opgaver, skal den pågældende kommune adviseres herom i rimelig tid, så det er muligt for kommunen at forholde sig til de konsekvenser, som dette vil få for kommunen, og så kommunen kan træffe de nødvendige foranstaltninger.

Det er desuden på baggrund af socialtilsynenes høringssvar blevet præciseret i lovforslagets bemærkninger, at nye eller eksisterende specialistfunktioner ikke kan medføre, at én socialtilsynskommune får en myndighedsfunktion i forhold til øvrige socialtilsynskommuner.

2.7 Ansvar for koordinering på tværs af socialtilsynet

Socialpædagogerne er positive over, at der lægges op til en tættere koordinering mellem de fem socialtilsyn, men påpeger at det er uvist, hvordan den tætte koordinering skal ske i praksis.

Socialtilsynene bemærker, at det fremgår af lovforslaget, at socialtilsynene skal samarbejde, koordinere og udveksle viden om praksis med henblik på at sikre ensartethed på tværs af tilsynene. Det vurderes imidlertid, at indholdet af bestemmelsen er i overensstemmelse med socialtilsynenes praksis i dag.

LOS og **Dansk Erhverv** og **Selveje Danmark** mener, at det er problematisk, at man fastholder at have fem forskellige socialtilsyn, da dette medfører en uensartethed i tilsynet rundt om i landet. **Dansk Erhverv** og **Selveje Danmark** ser med forslaget en risiko for, at socialtilsyn flyttes mellem kommuner, hvilket kan resultere i tab af viden og erfaring hos de ansatte i Socialtilsynet.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at Social- og Boligstyrelsen sikrer koordinering af socialtilsynenes praksis for at sikre ensartethed og høj kvalitet på tværs af landet.

Børne- og Kulturchefforeningen er generelt positive overfor anerkendelsen af behovet for samarbejde, koordinering og erfaringsudveksling mellem socialtilsynene.

***Social – og Boligministeriet** bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler.*

2.8 Fastsættelse af økonomisk ramme

FH Hovedstaden bemærker, at den forventede besparelse på 62 mio. kr. ikke synes at stå mål med ambitionerne, da en effektiv risikobaseret tilgang kræver ressourcer, særligt i implementeringsfasen.

Dansk Erhverv og **Selveje Danmark** foreslår, at reduktionen i socialtilsynet også bør komme de ikke-offentlige tilbud til gode og ikke kun kommunerne. Det kan for eksempel ske ved, at socialtilsynene reducerer deres priser.

Socialpædagogerne anfører, at det bør tydeliggøres, at begrænset økonomi aldrig må betyde, at nødvendige tilsynsbesøg, sanktioner eller andet udskydes grundet økonomiske hensyn.

Socialtilsynene bemærker, at en reduktion af socialtilsynenes indtægter med 30 pct. vil betyde, at plejefamilier og tilbud reelt snarere vil opleve mere end en halvering af tilsynet, og en sådan reduktion ikke kan sættes lig en sænkning af tilsynstrykket med 30 pct., da ca. halvdelen af socialtilsynenes ressourcer anvendes på andre opgaver end konkrete tilsynsbesøg og rapportskrivning. Det anbefales i forlængelse heraf, at ønsket om en reduktion i socialtilsynenes ressourceforbrug gennemføres ved at sænke socialtilsynenes takster og objektive finansiering frem for ved at indføre et indtægtsloft.

DI og **DH** er kritiske over for, at tilsynstrykket reduceres med 30 procent. **DI** frygter, at dette vil kunne medføre, at socialtilsynet ikke vil kunne opretholde sin vigtige funktion og anbefaler i stedet at samle tilsynet under én statslig myndighed. **DH** mener, at det er uansvarligt af regeringen at skære i de tilsyn, som skal sikre kvaliteten af sociale tilbud.

DI er bekymrede for, at besparelserne kan ramme skævt, da det kan tænkes, at socialtilsynet vil samle sine ressourcer, hvor det kræver mindst arbejde at føre tilsyn. Da offentlige tilbud er mindre gennemsigtige, kan det medføre, at der fremover vil være færre tilsynsbesøg hos offentlige tilbud end private tilbud, hvilket er til stor skade for de borgere, der bor på offentlige tilbud.

Social- og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler.

2.9 Øvrige bemærkninger af relevans for lovforslaget

Socialpædagogerne anfører, at det er vigtigt at sikre anonymiteten i forbindelse med tilsynsbesøg, så ledelsen ikke kan få oplyst, hvad de enkelte medarbejdere har sagt til socialtilsynet på et tilsynsbesøg. Dette skyldes, at der har været eksempler på, at ledelsen på tilbud har søgt aktindsigt i, hvad medarbejdere har sagt til tilsynet.

Dansk Erhverv og **Selveje Danmark** foreslår en præcisering af § 12 b i lov om socialtilsyn, så det tydeliggøres, at der kun forventes minimum én medarbejderrepræsentant i bestyrelsen pr. CVR-nummer. Dette vil sikre, at kravene til medarbejderrepræsentation ikke bliver unødigt byrdefulde for organisationer med flere tilbud eller p-numre under samme juridiske enhed.

Socialtilsynene foreslår, at der med lovændringerne tilvejebringes en hjemmel til deling af personoplysninger om lederkarantæne socialtilsynene imellem.

Social- og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene. Disse har ikke givet anledning til at foretage indholdsmæssige ændringer af lovforslaget, da ændringerne ikke vil kunne holdes inden for rammerne af de indgåede aftaler. Lovforslaget udmønter således de indgåede aftaler.

2.9.1 Tilbudsportalen

Børne – og Kulturchefforeningen bemærker, at Tilbudsportalen opleves som værende ikke opdateret af både plejefamilier og kommunerne, hvilket medfører, at der mangler et informativt sted at få tilstrækkelig viden om den enkelte plejefamilie i forhold til match ved plejefamilier.

Dansk Socialrådgiverforening gør opmærksom på, at Tilbudsportalen ikke fungerer efter hensigten på plejefamilieområdet, og at Tilbudsportalen bør underkastes et eftersyn.

Kommunale Velfærdschefer gør opmærksom på, at det er en udfordring, at Tilbudsportalen medregner medarbejdernes barsel som sygefravær, og at disse oplysninger herefter bliver brugt som en del af socialtilsynets grundlag for at vurdere kontinuitet og genkendelighed for borgeren.

Social – og Boligministeriet bemærker, at ministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene, men at bemærkningerne om Tilbudsportalen falder uden for den politiske aftale og lovforslagets rammer. Ministeriet kan oplyse, at der i forbindelse med udmøntningen af SSA-puljen i 2024 blev afsat midler til at forbedre Tilbudsportalen, herunder brugervenligheden, så det bliver nemmere at opdatere oplysninger på Tilbudsportalen.

2.9.2 Det økonomiske tilsyn

Dansk Socialrådgiverforening finder det positivt med en vejledning om socialtilsynets økonomiske tilsyn inden udgangen af 2025 og forventer, at der også kommer en vejledning til, hvor omfattende det økonomiske tilsyn med plejefamilier bør være.

Socialpædagogerne håber, at vejledningen om det økonomiske tilsyn vil bidrage til, at der opstår færre sager om tilbud, hvor takster og kvalitet ikke er i

overensstemmelse, og hvor ejerne i stedet for at bruge pengene til at sikre borgernes trivsel og udvikling i stedet udtager store profiler.

FOA anbefaler, at der foretages ændringer i reglerne om det økonomiske tilsyn, herunder særligt lovændringer, der adresserer problemerne med private tilbuds regnskaber.

Social – og Boligministeriet har noteret sig synspunkterne i høringssvarene og bemærker, at der sideløbende med udarbejdelse og fremsættelse af lovforslaget og som led i den politiske aftale, er igangsat et arbejde, der skal undersøge mulige regelændringer, der kan dæmme op for snyd og svigt på sociale tilbud og undersøge mulige initiativer i forhold til regulering af anvendelsen af ikkegodkendte tilbud.

3. Ændringer på baggrund af høringen

Nedenfor er kort opsummeret hvilke ændringer, der er foretaget i forhold til det udkast, som har været i offentlig høring. Her omtales også en ændring, som ikke har baggrund i modtagne høringssvar men som er foretaget på Social – og Boligministeriets egen foranledning.

De modtagne høringssvar har givet anledning til at foretage følgende indholdsmæssige ændringer i lovforslaget:

- Konsekvensrettelse af § 11 a, stk. 5 til § 7, stk. 5" til "§ 7, stk. 7". Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 14 og 15, hvorefter det foreslås, at § 7, stk. 5, bliver § 7, stk. 7, og at der indsættes et 2. pkt. i bestemmelsen.

De modtagne høringssvar har derudover, jf. ovenfor, givet anledning til en række præciseringer i lovforslagets bemærkninger. Præciseringer er beskrevet ovenfor under de enkelte punkter. Ud over præciseringerne nævnt ovenfor er der foretaget præciseringer af lovforslagets bemærkninger om økonomiske og administrative konsekvenser.

Der er desuden foretaget følgende ændring i lovforslaget på Social- og Boligministeriets egen foranledning:

- Efter vedtagelse af ældreloven, jf. lov nr. 1651 af 30. december 2024, og den tilhørende lov med ændringer som følge af ældreloven, jf. lov nr. 1703 af 30. december 2024, der begge træder i kraft den 1. juli 2025, er der identificeret behov for at foretage en lovteknisk ændring af henvisninger til to stykker i § 9 c i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 13. marts 2024 (retssikkerhedsloven). Disse lovtekniske ændringer foreslås med lovforslagets §§ 5 og 6.

Der er herudover foretaget enkelte ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter i forhold til det udkast, som har været sendt i høring.